

B.A. 4th Semester (Programme) Examination, 2021
SANSKRIT
Paper: APSNS405SEC-2
(Spoken Sanskrit & Writing Skill in Sanskrit)
Course ID: 40910

Full Marks: 40

Time: 2 Hours

1. अधोलिखितेषु एकः प्रश्नः समाधेयः । 10X1 =10
- A. अधःप्रदत्तेषु पञ्चानां परिनिष्ठितानि रूपाणि लिखित्वा तैः वाक्यानि रचनीयानि ।
- क) बुद्धि+मतुप्, ख) शी+तव्य, ग) धाव्+शतृ,
घ) वि-जि+ल्यप्, ङ) गम्+क्त्वा, च) पठ् +तुमुन्,
छ) दा+क्त
- B. अधःप्रदत्तेषु पञ्चानां परिनिष्ठितरूपाणि लिखित्वा तैः वाक्यानि रचनीयानि ।
- क) धृ+क्तवतु, ख) खाद्+तुमुन्, ग) मृ+शानच्,
घ) सम्-सृ+ल्यप्, ङ) प्री+क्तवतु, च) शास् +तुमुन्,
छ) कम्प्+क्त
- C. पञ्चभिः अव्ययैः वाक्यानि लेख्यानि ।
- क) अधुना, ख) अपि, ग) इतः, घ) इव, ङ) ततः, च) पश्चात्, छ) वरम्, झ) साक्षात्
2. अधोलिखितेषु चत्वारः प्रश्नाः समाधेयाः । 5X4 = 20
- A. अधोलिखितेषु पञ्चानाम् अव्ययानां योगेन वाक्यविरचनं कार्यम्।
- क) सुष्ठु, ख) पुनः, ग) प्राक्, घ) तु, ङ) नूनम्, च) जातु, छ) खलु, ज) इत्थम्
- B. निम्नलिखितेषु पञ्चानां शुद्धिः करणीया ।
- क) यो विद्वान् सो बहुभिः पूज्यते । ख) अददत् तस्मै धनं राजा ।
ग) भूयसी यशस्तेन प्राप्तम् । घ) भवान् कथं मामवजानासि ।
ङ) वानराः फलानि भुञ्जन्ते । च) गुणीनां मुनीनां सान्निध्यं पावनम् ।
छ) न्यायेन राजा राज्यं शासति । ज) शिशवः शय्यायां शेरते ।
- C. निम्नलिखितेषु पञ्च रिक्तस्थानानि पूरणीयानि ।
- क) नरशब्दस्य षष्ठ्याः बहुवचने _____ भवति ।
ख) लताशब्दस्य सम्बोधनस्य एकवचने _____ भवति ।
ग) वारिशब्दस्य प्रथमायाः द्विवचने _____ भवति ।

- घ) मुनिशब्दस्य द्वितीयायाः बहुवचने _____ भवति ।
 ङ) मतिशब्दस्य षष्ठ्याः द्विवचने _____ भवति ।
 च) नदीशब्दस्य षष्ठ्याः बहुवचने _____ भवति ।
 छ) पयस् इति शब्दस्य प्रथमायाः बहुवचने _____ भवति ।
 ज) अस्मत् इति शब्दस्य द्वितीयायाः बहुवचने _____ भवति ।

D. निम्नलिखितेषु पञ्च रिक्तस्थानानि पूरणीयानि ।

- क) गम्-धातोः लटि प्रथमपुरुषैकवचने _____ भवति ।
 ख) खाद्-धातोः लङि उत्तमपुरुषैकवचने _____ भवति ।
 ग) नृत्-धातोः लोटि मध्यमपुरुषस्य द्विवचने _____ भवति ।
 घ) स्पृश्-धातोः लृटि प्रथमपुरुषैकवचने _____ भवति ।
 ङ) जि-धातोः लङि उत्तमपुरुषैकवचने _____ भवति ।
 च) पा-धातोः लोटि मध्यमपुरुषस्य द्विवचने _____ भवति ।
 छ) दा-धातोः लटि प्रथमपुरुषैकवचने _____ भवति ।
 ज) सेव्-धातोः लोटि मध्यमपुरुषस्य द्विवचने _____ भवति ।

E. निम्नलिखितेषु पञ्च रिक्तस्थानानि पूरणीयानि ।

- क) हेत्वर्थे _____ विभक्तिः भवति ।
 ख)) अङ्गविकारे _____ विभक्तिः भवति ।
 ग) अन्तिकशब्दयोगे _____ विभक्तिः भवति ।
 घ) विनाशब्दयोगे _____ विभक्तिः भवति ।
 ङ) निकषाशब्दयोगे _____ विभक्तिः भवति ।
 च) प्रतिशब्दयोगे _____ विभक्तिः भवति ।
 छ) स्वाहाशब्दयोगे _____ विभक्तिः भवति ।
 ज) स्वस्तिशब्दयोगे _____ विभक्तिः भवति ।

F. निम्नलिखितेषु पञ्चानां वाक्यानां वाच्यपरिवर्तनं विधेयम् ।

- क) रामः गृहं गच्छति ।
 ख) अहमत्र गङ्गातटे निवसामि ।
 ग) निराश्रयं मां जगदीश रक्ष ।

- घ) दरिद्रेभ्यः धनं यच्छति ।
ङ) पुरस्तात् गिरिः शोभते ।
च) दशरथो नाम राजा अभवत् ।
छ) अभिलषितं वरं मे प्रयच्छ ।
ज) भज साधुसमागमम् ।

G. पञ्चानां रिक्तस्थानानि पूरणीयानि ।

- (क) रामः मातरं ----- (प्र- नम् + ल्यप्) वनं गतवान्।
(ख) बालकः ----- (ग्राम) अधिवसति।
(ग) बालकाः ----- (पादकन्दुक) दीव्यन्ति।
(घ) स ----- (जाति) ब्राह्मणः।
(ङ) रजकाय वस्त्रं ----- (दा+ लट्)।
(च) शिशुः ----- (शय्या) शेते।
(छ) ----- (पर्वत) हिमालयः उच्चतमः।

3. पञ्चानां वाक्यानां संस्कृतेन देवनागर्या च अनुवादः करणीयः ।

2X5= 10

- क) आज समग्र पृथिवी कोरोना रोगे आक्रान्त ।
ख) शत शत मानुष मारा याच्छे ।
ग) चिकित्सकगण दिनरात परिश्रम करछेन ।
घ) एखनो एइ रोगेर औषध आविष्कार हय नि ।
ङ) चारिदिके अक्लिजेनेर जन्य हाहाकार ।
च) स्वेच्छासेवीरा मानुषेर उपकार करछे ।
छ) एइ समयेइ ईयस बडे़र ताणुव ।
ज) हाजार हाजार मानुष गृहहीन हयेछे ।